

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 17.12.2013
Vår ref.: 2013/7392
Arkivnr.: 461.5

Stavanger kommune
Postboks 8001
4068 STAVANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Statens vegvesen - Eiganestunnelen - Søknad om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø i Jåttåvågen, Stavanger kommune - Fylkesmannen ber om uttalelse til søknaden - Utlegging av søknaden til offentlig ettersyn

Fylkesmannen ber om opplysninger om spesielle lokale forhold m.v. som det bør tas hensyn til ved behandling av søknaden. Kommunens uttalelse sendes oss innen 6 uker. Vi ber om at saksdokumentene og ett eksemplar av kunngjøringen blir lagt ut til offentlig ettersyn på kommunens servicetorg.

Fylkesmannen i Rogaland har mottatt søknad fra Statens vegvesen om tillatelse etter forurensningsloven §§ 11 og forurensningsforskriften § 22-6 til utfylling av sprengsteinsmasser i sjø i forbindelse med driving av Eiganestunnelen (E39). Utfyllingen av sprengsteinsmassene skal skje i Jåttåvågen og utfylt areal skal benyttes til boliger, offentlige formål, næring og nytt folkebad, jf vedtatt plan 2376 - "Områdeplan for Jåttåvågen 2, Hinna Bydel". Vi viser til revidert søknad av 24.10.2013.

Kort redegjørelse om omsøkt tiltak:

Type virksomhet:	Anleggsarbeid, utfylling i sjø.
Plassering:	Tidligere dokkområde for bygging av betongplattformer, Jåttåvågen, Stavanger kommune.
Søknaden gjelder:	<u>Utfylling i sjø:</u> 1 100 000 (+/- 100 000) m ³ tunnelstein Areal berørt sjøbunn 100 000 (+/- 10 000) m ² Dybder: 0 - 9,5 meter (nord-dokken), 0 - 14,5 meter (sør-dokken).
Brukstid:	Hele året (2014-2017).
Planlagte avbøtende tiltak:	Spredning av finstøv og partikler: Siltgardin ved utfyllingsområdet

Fylkesmannens merknader

Omsøkt utfylling er en del av byggingen av E39 Kyststamvegen mellom Kristiansand og Trondheim. Det søkes nå om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø av sprengsteinsmasser fra driving av Eiganestunnelen (entreprise E04).

Sprengsteinsmassene fra Eiganestunnelen skal transporteres til utfyllingsområdet i Jåttåvågen med bil. Utfyllingen skal hovedsakelig skje fra land, supplert med utfylling fra lekter.

Bunnforhold og forurensningsgrad.

Tidligere undersøkelser av bunnsedimenter fra andre deler av Jåttåvågen har vist forurensning av organiske og uorganiske miljøgifter. Dette gjelder bl.a. de organiske miljøgiftene polyklorerte bifenyler (PCB), polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) og tributyltinn (TBT), og metallene kopper og sink. Denne type forurensning er vanlig i mange havneområder.

Søknadens vedlegg 4 omtaler utfylling av et forurenset område sør/sørvest for den sørligste utstikkeren i dokkområdet. Utfyllingsplanen er nå endret slik at dette forurensete området ligger utenfor prosjektert fyllingsfront, jf søknadens punkt 4.1 og vedlegg 1, tegningene 00-Z01-001 og 04-Z01-100.

Omsøkt utfyllingsområde utgjøres i hovedsak av to tidligere dokker for bygging av betongplattformer. Storparten av bunnen i dokkene er dekket av betongplater, jf vedlegg 1, tegning 00-Z01-001.

Det antas i notat fra Multiconsult AS (06.09.2010) i søknadens vedlegg 5 at betongplatene er fundamentert på faste masser (nord-dokken) eller nedsprenget fjell (sør-dokken). Dokkportene besto av spuntvegger med utvendige støttefyllinger av løse masser (grus og stein). Grunnforholdene inne i dokkene og fram til foten støttefyllingene for spuntveggene forventes i følge Multiconsult AS å være gode og uten risiko for dypere utglidninger.

Fyllingsfoten for omsøkt utfylling ligger utenfor betongplatene og grenser mot støttefyllingene for spuntveggene som dannet dokkportene. Utført sjøbunnundersøkelser viser at det er lite sedimenter i områdene utenfor betongplatene som blir berørt av utfyllingsarbeidene. Ettersom miljøgifter i hovedsak er bundet i sedimenter vurderer Fylkesmannen forurensningsgraden i utfyllingsområdet i utgangspunktet som moderat.

Etter at bygging av betongplattformer ble avsluttet har dokkene med tilhørende kaier vært benyttet i forbindelse med base- og verftsvirksomhet, og kan derfor ha blitt forurenset på grunn av denne aktiviteten.

Partikkelspredning

Utfylling av sprengsteinsmasser i sjø medfører spredning av finstoff og partikler fra sprengsteinsmassene. Slike partikler kan medføre skade på marine organismer og sjøgrasenger. Nordøst for omsøkt utfyllingsområde er registrert ålegrasenger. Ålegrasenger er svært produktive og regnes som viktige marine økosystem på verdensbasis. Naturtypen inneholder flere spesialiserte arter og samfunn, og fungerer som skjulested, oppvekstområde, og som næringsgrunnlag for blant annet fiskeyngel, krepsdyr og sjøfugl som terner. Ålegrasenger er også viktig for stabiliteten i grunne områder, da de bidrar til å binde sedimentene og redusere erosjon. Ålegrasenger er vurdert som noe truet, jf. Norsk rødliste for arter. De største truslene for naturtypen er utfylling, mudring, drenering og eutrofiering. Spredning av partikler vil redusere lystilgangen, en viktig forutsetning for vekst av ålegras. I tillegg kan partiklene føre til nedslamming av ålegraset.

Arsen og nitrogenforbindelser

Sprengningsmassene fra Eiganestunnelen inneholder bergartene gneis og fyllitt; fyllitt fra Stavanger-området har et naturlig høyt innhold av grunnstoffet arsen. Arsenforbindelser kan være giftige, også i lave konsentrasjoner. Fyllitt er ikke en reaktiv bergart og det vil derfor ved utfylling trolig ikke oppstå kjemiske reaksjoner som frigjør arsen. Norconsult AS har på grunnlag av utført tester konkludert med at arsen fra utfyllingen ikke vil medføre uakseptabel miljørisiko i forhold til utlekking eller utfelling.

Utfylling av tunnelstein vil medføre spredning av partikler og nitrogenforbindelser (sprengstoffrester fra massene). Nitrogenforbindelsene vil bestå av omtrent 50 % ammoniumforbindelser og 50 % nitratforbindelser. Ammoniakk er akutt giftig i lave konsentrasjoner for fisk, mens nitratforbindelser kan føre til overgjødning av vannmassene. Sjøvannets surhetsgrad bidrar til at ammoniumforbindelsene hovedsakelig finnes som ammoniumioner, og ikke som ammoniakk. Det er forventet at vannutskifting vil bidra til at konsentrasjonen av nitrogenforbindelser raskt vil fortynnes, at spredning av nitrogenforbindelser derfor bare vil ha en lokal effekt.

Avstengning av utfyllingsområdet

Det foreslås i punkt 2.6.1 i søknaden at utfyllingsarbeidene skal utføres innenfor siltgardin som dekker vannsøylen til sjøbunnen. Hovedformålet er i følge søknaden å hindre partikkelspredning fra sprengsteinsmassene til ålegrasengene i nordøst. I søknadens vedlegg 4 er det også foreslått montering av siltgardiner rundt ålegrasområdet, men dette inngår ikke lenger i søknaden, jf søknadens punkt 4.2.

Etter Fylkesmannens vurdering vil avstengning av utfyllingsområdet med siltgardin også forhindre spredning av eventuelle forurensninger som skyldes bruken av dokkene etter at bygging av betongplattformer ble avsluttet.

Statens vegvesen opplyser i e-post til Fylkesmannen av 05.12.2013 at Stavanger kommune har inngått avtale med GMC Hinna Base AS om å benytte kailinjer i sør-dokken mens utfyllingsarbeidene pågår. For å hindre spredning av 1) partikler fra utfyllingsmassene og 2) eventuell oppvirvlet forurensning fra bunnen i dokkene, er det viktig at siltgardinene fungerer optimalt. Manøvrering av skip, lektere m.v. i nærheten av monterte siltgardiner kan påvirke siltgardinene slik at funksjonsgraden nedsettes. Fylkesmannen gjør derfor oppmerksom på at det i en tillatelse til utfylling kan bli stilt krav som innebærer at det ikke kan drives verftsvirksomhet i sør-dokken når utfylling i denne dokken pågår.

Overvåking

I søknadens punkt 5 foreslås program for overvåking av sedimentasjon av finstoff i ålegrasområdet og biologisk undersøkelse av ålegrasenger og strandsone.

Det vil i en tillatelse settes vilkår om internkontroll, overvåking av resipient under arbeidene, og etterkontroll i resipienten.

Framtidig bruk av utfyllingsområdet

Det framgår av notatet fra Multiconsult AS i søknadens vedlegg 5 at det etter at utfyllingsarbeidene er avsluttet kan bli aktuelt å foreta dybdekomprimering og/eller peling av utfylte sprengsteinsmasser.

Vi gjør oppmerksom på at slike arbeider ikke vil bli omfattet av en tillatelse fra Fylkesmannen til utfylling i sjø.

Søknadsbehandling

Søknaden vil bli behandlet iht. forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven, fastsatt av Miljøverndepartementet 01.06.2004.

Saksbehandlingsgebyr fastsettes i samsvar med reglene i forurensningsforskriften kapittel 36.

Offentlig kunngjøring:

Fylkesmannen sørger for kunngjøring av søknaden i Stavanger Aftenblad. Kunngjøringskostnadene dekkes av søker. Kunngjøringsteksten følger vedlagt.

Utlekking til offentlig ettersyn:

Søknaden blir lagt ut til offentlig ettersyn i Stavanger kommune på Servicetorget, Olav Kyrres gate 23 og på Fylkesmannen i Rogalands internettside www.fylkesmannen.no/rogaland under "Miljø og klima" og "Høyringer". Uttalelser fra interesserte sendes Fylkesmannen innen 4 uker fra utleggings-tidspunktet.

Uttalelser - kommunal sluttbehandling:

Frist for kommunale og fylkeskommunale uttalelser settes til 6 uker fra kunngjøringsdato.

Kommunen bes innen samme tidsrom å innhente nødvendige uttalelser fra egne organer så langt en finner dette nødvendig. Videre må det bekreftes at omsøkte anleggsarbeider er i samsvar med gjeldende plan- og reguleringsbestemmelser m.v. for området.

Kommunens uttalelse bør gi opplysninger om lokale forhold som kommunen mener mangler eller er utilstrekkelig beskrevet i søknaden, og som det bør tas hensyn til ved avgjørelsen.

Det anbefales at kommunen foretar kommunal sluttbehandling i organ som kan foreta en helhetsvurdering i saken. Uttalelser og utskrift fra den kommunale saksbehandlingen sendes Fylkesmannen.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernshjef

Einar Haualand
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrifter.

Saksbehandler: Einar Haualand
Saksbehandler telefon: 51 56 89 25
E-post: fmroeha@fylkesmannen.no

Vedlegg:

Søknadsdokumentene (sett):

- Revidert søknad av 24.10.2013
- 7 vedlegg
- Søknadsskjema mottatt 24.10.2013
- E-post fra Statens vegvesen av 05.12.2013
- E-post fra Fylkesmannen av 05.12.2013
- E-post fra Statens vegvesen av 05.12.2013

Kunngjøringstekst

Stavanger kommune: 3 sett (inkl. 1 sett til offentlig utlegging)

Kopi (uten vedlegg) til:

Statens vegvesen, Region vest	Askedalen 4	6863	Leikanger
GMC Hinna Base AS	Postboks 6114	4088	Stavanger
Stavangerregionen Havn IKS	Strandkaien 46	4005	Stavanger
Fiskeridirektoratet, Region sør	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Rogaland fylkeskommune, regionalplanavdelingen	Postboks 130	4001	Stavanger
Hinna Brygge I, c/o SBBL	Postboks 88 Sentrum	4001	Stavanger
Hinna Brygge AS	Reidar Berges gate 9	4013	Stavanger